ማርቲን ሉተር ኪንግ፣ ኃይል አልባ ትግል እና ተግባራዊ ተሞክሮዎች

How the world is proving Martin Luther King right about nonviolence

Erica Chenoweth and Maria J. Stephan

Washington Post, January 18, 2016
Translated by Yohanes Molla and reviewed by Abebe Gellaw

TRANSLATOR'S NOTES

Please insert any helpful information about this translation here.

ማርቲን ሉተር ኪንግ፣ ኃይል አልባ ትግል እና ተግባራዊ ተሞክሮዎች [1]

በኤሪካ ቼኖዌዝ እና ማርያ ስቴፋን

ተርጓሚ ዮሐንስ ሞላ | አርታኢ አበበ ገላው

የመናዊቷ የለውጥ አራማጅ ታዋኮል ካርማን (በስተቀኝ ነጭ ሂጃብ ያደረገችው) የሴቶችን መብት በተመለከተ ላደረገችው ሰላማዊ የአራማጅነት ትግል የኖቤል የሰላም ሽልማትን ተቀብላ ነበር።

"ህንድን ለቅቄ ስወጣ፥ ከምንጊዜውም በላይ፥ የተጨቆኑ ሕዝቦች ለነጻነት በሚያደርጓቸው ትግሎች ዙሪያ፥ ኃይል-አልባ (nonviolent) ትግል እጅግ በጣም ትልቅ የሆነ አቅም ያለው መሳሪያ መሆኑን ተገንዝቤ ነበር።" — በክሌይቦርን ካርሰን አርታዒነት የተዘጋጀው የማርቲን ሉተር ኪንግ ጁኒየር ግለ ታሪክ።

በግሪጎሪያን የዘመን ቀመር መሰረት ከ2011 ጀምሮ፥ ዓለም በጥልቀት አወዛጋቢ ሆና ነው የቆየችው። ምንም እንኳን የትጥቅ ትግሎች በመካከለኛው ምስራቅ፥ የሳህል ቀጠናዎች እና ደቡብ እስያ ውስጥ ተቀስቅሰው የነበረ ቢሆንም፥ ብጥብጥ የተሞላባቸው የእርስበርስ ግጭቶች፣ ከእንግዲህ ወዲያ ሰዎች ለለብሶቶቻቸው መፍትሄ ለማግኘት የሚፈልጓቸው ተቀዳሚ መንገዶች አይደሉም። ይልቅስ፥ ከቱኒዝያ እስከ ጣህሪር አደባባይ፥ ከዙኮቲ ፓርክ እስከ ፈርግሰን፥ ከቡርኪና ፋሶ እስከ ሆንግ ኮንግ ድረስ... በዓለም ዙሪያ የተደረጉ ህዝባዊ ንቅናቄዎች፥ ከጋንዲ፣ ከማርቲን ሉተር ኪንግ እና ከአገር ውስጥም ሆነ ከውጭ አገራት ለውጥን ለማራመድ የተጠቀሟቸውን ልምዶችን መሰረት ያደረጉ ነበሩ።

---

[1] ይህ ጽሑፍ በጃንዋሪ 16, 2016 በዋሽንግተን ፖስት ድረ ገጽ ላይ How the world is proving Martin Luther King right about nonviolence በሚል ርዕስ ስር የታተመ ነው።

በኃይል-አልባ ትግል ዙሪያ፥ ...ማለትም፣ መሳሪያ ያልታጠቁ ሰዎች፥ የተደራጁ እና በስርዓት የተባበሩ አመጾችን፣ ተቃውሞዎችን፣ እንዲሁም የተወሰኑ አገልግሎቶችን እና ግዢዎችን በሚመለከት የማዕቀብ አድማ የማድረግና እና ተቀናቃኙን ለመጋፈጥ የሚረዱ ሌሎች ተግባራትን ማከናወን፥ በተመለከተ፣ የጋንዲ እና የኪንግ አትኩሮቶች ከትችት አላመለጡም። የተወሰኑት ትችቶች፥ የሕዝባዊ ተጋድሎን ምንነት ካለመረዳት የመጡ ሲሆኑ፤ ሌሎቹ ደግሞ ያልታጠቀ እና የተጨቆነ ሕዝብ ተደራጅቶ፣ ኃይለኛ የሆነ ባላንጣን የመፈታተን አቅሙን ከመጠራጠር የመጣ ነው። ከእያንዳንዱ አዳዲስ ንቅናቄ ጋር አብሮ፥ ሥር የሰደደ ኃይል እና ቅጥ ያጣ ጭቆና ይመጣል። በእንደዚህ ዓይነት ወቅትና ሁኔታ፥ የኃይል-አልባ ትግል ትግበራ ውጤታማነትን መጠራጠርን ጨምሮ ተመሳሳይ የሆኑ ተግዳሮቶችና ፈተናዎች አብረው ይነሳሉ። በ2011፥ እነዚህን ጥያቄዎች የሚዳስስ መጽሐፍ አሳትመን ነበር። ከዚያም ባልተጠበቀ መልኩ፥ ኃይል-አልባ ሕዝባዊ ተጋድሎ ዘመቻዎች፣ በአንጻሩ ካሉት የኃይል እርምጃ ተኮር (violent) ትግሎች ጋር ሲተያዩ፥ ስልጣን ላይ ያሉ ብሔራዊ መሪዎችን በማስወገድ ወይም ነጻነትን በመቀዳጀት ረገድ፥ ከእጥፍ በላይ ስኬታማ እንደነበሩ ለመገንዘብ ችለን ነበር።

ለብዙ ሰዎች ይኽ ድምዳሜ እንጭጭ ቢመስልም፥ መረጃዎችን በጥልቀት ስንመለከት እንደተረዳነው፥ ኃይል አልባ የሆኑ የትግል ዘመቻዎች፥ የተቀናቃኞችን ልብ በማማለል የሚሳኩ አይደሉም። ይልቅስ፥ ኃይል አልባ የሆኑ ሰላማዊ መንገዶች፣ ዋና የስልጣን ሽግግር ምንጭ የሆነውን፥ መጠነ ሰፊ የሆነ የተሳታፊን ቁጥር የማሳደግ አቅም ስለሚያገኙ ነው ስኬታማ የሚሆኑት። በአማካይ፥ ኃይል አልባ ዘመቻዎች፣ ከትጥቅ ትግል ጋር ሲነጻጸሩ፥ ከ11 ጊዜ በላይ እጥፍ የሚሆን ቁጥር ያለው ተሳታፊ ያገኛሉ። የተለያዩ የሕብረተሰብ ክፍሎችን ወደ አንድ የሚያመጣ ብዝሀ ተሳትፎ፣ ለለውጥ አራማጆች ኃይልን ያጎናጽፋል። ከዚህ በተጨማሪም፥ ችክ የሚሉትን እና ለለውጥ የሚያዘግሙትን ከድጋፍ ማዕከሉ ያገላል። እንደዚህ ዓይነት ተሳትፎ ጥቃት አልባ በሚሆንበት ጊዜ፥ የደህንነት ኃይሎች፣ የኢኮኖሚ ልሂቃን እና አምባገነን ነዋሪዎችን፥ የደም መፋሰስ ከተሞላበት የበቀል እርምጃ ፍርሀታቸውን ይቀንሳል። ይኽም፥ ለስርዓቱ ካላቸው ታማኝነት ሽርተት እንዲሉ በማድረግ፥ የስርዓቱን ድጋፎች ከአመራር ላይ ጎትቶ የማስቀረትን ዕድል ይጨምራል።

በሌላ አነጋገር፥ ሰላማዊ ተጋድሎ ውጤታማ የሚሆነው፥ ባለው የመለወጥ አቅም ብቻ አይደለም። ነገር ግን፥ የአልበርት አንስታይን መካነ ጥናት መስራች የሆነው ጂን ሻርብ (Gene Sharp) ለዓመታት እንዳረቀቀው ምናባዊ ትንታኔ (theory) ዓመታት እንዳረቀቀው... የሰላማዊ ተጋድሎ ስኬታማነት፥ በፈጠራ ብቃቱ፣ በአሳታፊነቱ እና ኃይል በመጠቀም አቅሙ ነው። በመሰረቱ፥ ሁሉም የኃይል-አልባ ትግል ዘመቻዎች ስኬታማ አይሆኑም። ሆኖም፥ የሚጠበቀውን ውጤት ማምጣት ባልቻሉበት ወቅትም ቢሆን፣ የሁከት አብዮቶች ከሰላማዊ ትግሎቹ የተሻለ ውጤታማ ሊሆኑ ይችሉ እንደነበር የሚያሳይ ምንም ዓይነት ማስረጃ አልነበረም።

ያም ሆነ ይህ፥ ያ በ2011 ነበር። ይኽ ጽሁፍ የሚጻፍበት ጊዜ ደግሞ 2016 ነው። ታዲያየኃይል-አልባ ትግሎችን በተመለከተ ካለፉት 5 ዓመታት ምን ተምረናል? ከዚህ በታች፥ በፖለቲካ ሳይንስ ውስጥ ዋና ዋና ከሆኑት መሰረቶች መካከል የተወሰኑትን እናነሳለን። ምናልባት፥ የተወሰኑት፣ ከኃይል-አልባ ተግባራት ለሚሸሹ ሰዎች ያልተጠበቀ ውጤት ያሳዩ ይሆናል።

1. የሰላማዊ ትግል ዘመቻዎች ከፍተኛ በሆነ መልኩ እየተለመዱ መጥተዋል

በታሪክ ውስጥ፥ በተለየ መልኩ አሰቃቂ በሆነ ጊዜ ውስጥ እንደምንኖር ከተሰማዎት፥ ልክ ነዎት። ሆኖም ለዘመናችን የተለየ የሆነው የነውጡ ዓይነት ነው። በዴንቨር ዩኒቨርስቲ፣ በፕሮፌሰር ኤሪካ ቼኖዌዝ የተካሄደው የ“ኮንቴንሽን ፕሮጀክት” ዋና ዋና ክፍሎች መሰረት፥ ኃይል አልባ ትግል ዘመቻዎች በዓለም ዙሪያ ካሉ አከራካሪ ተግባራት ተርታ የሚመደቡ እየሆኑ መጥተዋል። የተለያዩ የመረጃ ምንጮችን እና የማሳተፍ ቅድመ ሁኔታዎችን የሚጠቀመው ‘የኃይል አልባ እና የብጥብጥ ትግል ዘመቻዎች እና ውጤቶቻቸው’ (NAVCO) የተሰኘው የመረጃ ማሰባሰቢያ ፕሮጀክት፥ ሌሎች የተለያዩ የተቃውሞ መረጃዎች

ከሚያሳዩት ጋር ተመሳሳይ የሆነ ሁኔታ ያሳያል። ነገር ግን፥ የኃይል አመጾች የሚከሰቱበት የድግግሞሽ መጠን ከ1970 ጀምሮ ቀንሷል። እንዲሁም በቀዳሚነት የሰላማዊ ተጋድሎዎች ላይ የሚያተኩሩ ዘመቻዎች በቁጥር ከፍ ብለዋል። እነዚህ ቁጥሮች የተጋነኑት ዘመቻዎችን ነው የሚያጣቅሱት፤ ይህም ማለት፥ በስልጣን ላይ ያለውን ብሔራዊ አመራር ከስልጣኑ ላይ የማንሳት ወይም ደግሞ፣ የውጭ ወታደራዊ ወረራ ወይም ቅኝ ገዢ ኃይልን በማባረር፥ ግዛት ተኮር ነጻነትን የመፍጠር ዓላማ ያላቸው ናቸው።

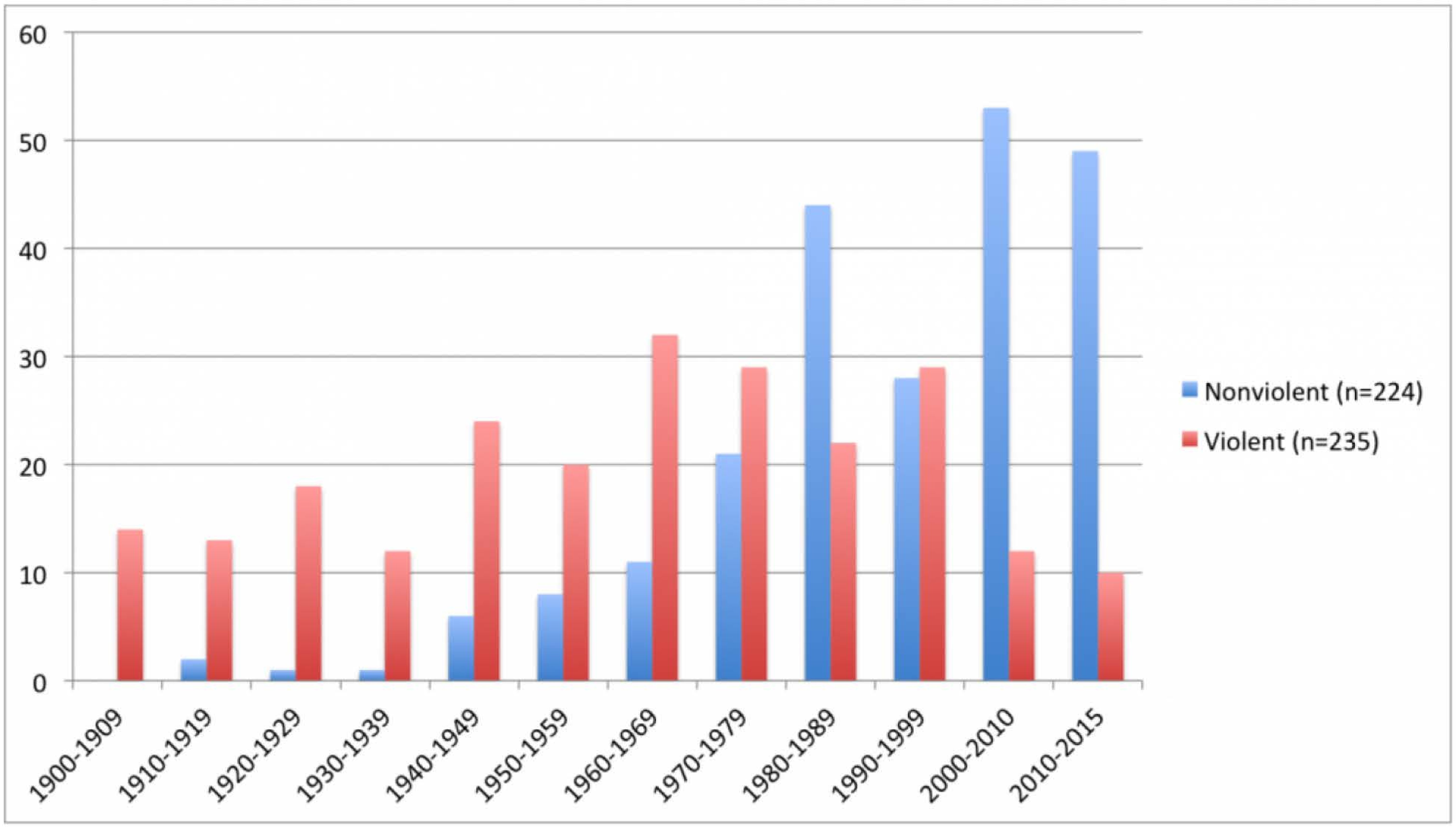

ከያዝነው አስርት ዓመታት ዕድሜ (እ.ኤ.አ. እስከ 2016 ድረስ)፥ በመጀመሪያዎቹ አምስት ዓመታት ውስጥ፣ በ1990ዎቹ ውስጥ ከነበሩት አንጻር፥ በርካታ የሰላማዊ ትግል ዘመቻዎች ጅማሮዎችን ተመልክተናል። ምናልባት፥ በ2000 ውስጥ ታይተው የነበሩትን ዘመቻዎች ያህል ይኾናል።

2. ይበልጥ የተለመዱ ቢሆኑም፥ አጠቃላይ የሰላማዊ ተጋድሎ ዘመቻዎች ውጤታማነት ተመን ስሌት ቀንሷል

ከዚህ ወጥ የሆነ የሰላማዊ ትግል ዘመቻዎች ከፍታ ጋር፥ ወጥ የሆነ የመማር ዕድገትንም ተመልክተናል። እ.አ.አ በ1990ዎቹ የኃይል-አልባ ተጋድሎዎች ውጤታማነት ከፍተኛው ደረጃ ላይ ደርሶ ነበር። በዚኸኛው አስርት ዓመታት ዕድሜ ውስጥ ደግሞ የሰላማዊ ተጋድሎዎች ውጤታማነት ወጥ በሆነ መልኩ ቀንሷል።

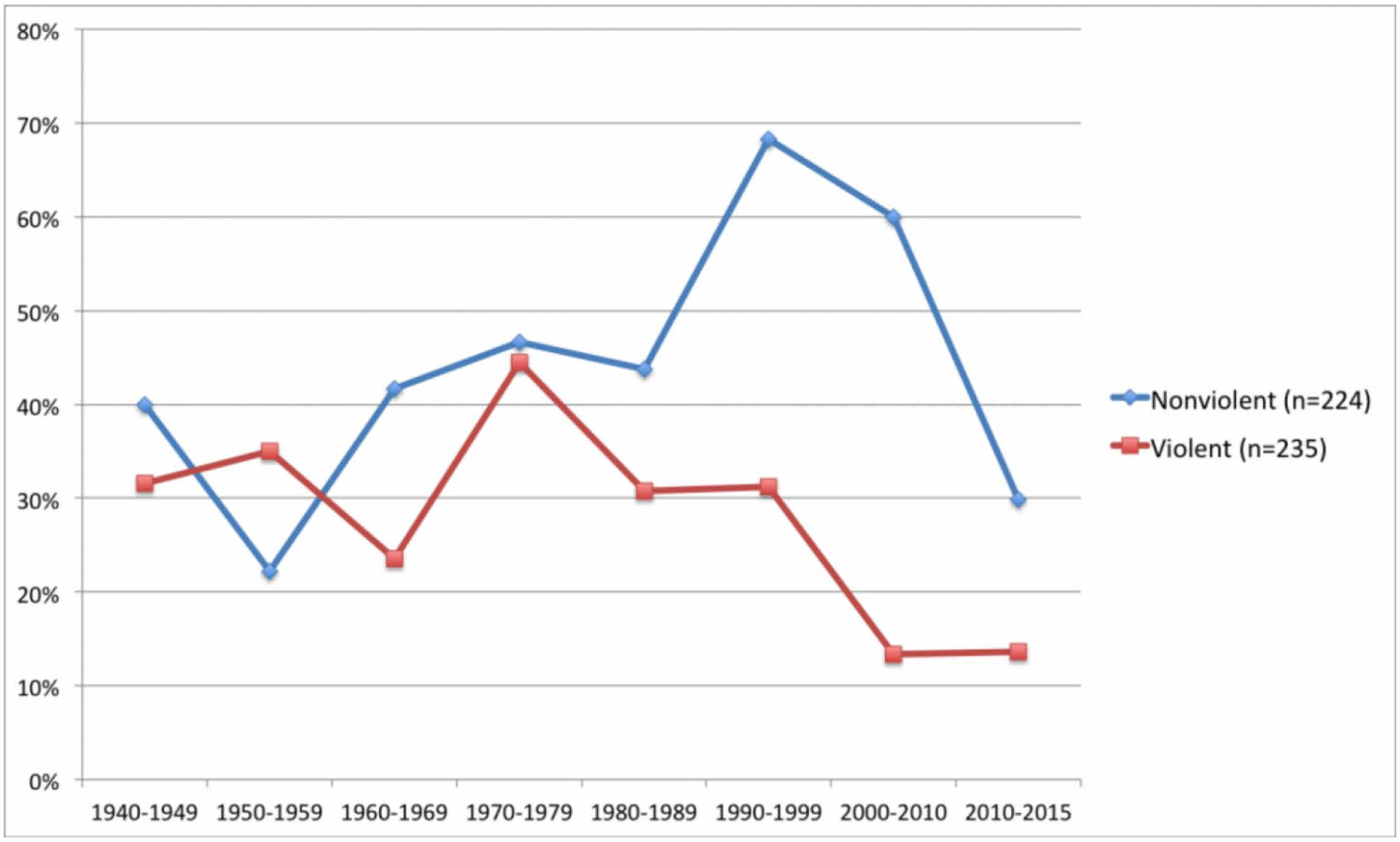

ለዚህ ጥቂት ምክንያቶች ሊኖሩ ይችላሉ። በመጀመሪያ፥ በመንግስት ደረጃ ያሉ ባላንጣዎች በትንሽ ትንሹ ትምህርት እየወሰዱ እና ተግዳሮቶችን እየተለማመዱ መጥተው ሊሆን ይችላል። ምናልባት ከብዙ አስርት ዓመታት በፊት፥ አመራራቸው ላይ ጉልህ የሆኑ ጫናዎችን በመደንቀር፣ የሕዝብን ኃይል አቅም አቃልለው ተመልክተው ሊሆን ይችላል። አሁን ደግሞ፥ ብዝሀ ተሳታፊ ያለው የሰላማዊ ትግል ዘመቻዎች አስፈሪነት ሲታያቸው፥ ለመከላከል ብዙ ሀብት ሊያፈሱ ይችላሉ። ወይም ደግሞ ሰላማዊ ትግሎች ብቅ ሲሉ ለማንኳሰስ እና ለመጨፍለቅ "ብልጣብልጥነት የተሞላበት ጭቆና"ን (smart repression) አደራጅተው ይሆናል። ምናልባትም፥ "የአምባገነኑ የመምሪያ መጽሐፍ" (Bruce Bueno de Mesquita and Alastair Smith's "Dictator's Handbook") ጥቆማዎችን ተከትለው ሊሆን ይችላል።

ሁለተኛው፥ ምናልባት የሰላማዊ ትግል ዘዴዎችን የሚተገብሩ የለውጥ አራማጆች፥ በዓለም ዙሪያ ካሉ የዘመን ጓዶቻቸው ስህተት የሆነውን ትምህርት ቀስመው ሊሆን ይችላል። ለምሳሌ፥ ቱኒዚያ ውስጥ በ2010 እና በ2011 የነበሩትን አድማዎች እና አመጾች ዙሪያ የነበረውን የዜና ሽፋን መሰረት አድርጎ፥ 'ሶስት ሳምንት የሚፈጅ የተቃውሞ ሰልፍ አምባገነንን ለመንቀል በቂ ነው' ብሎ የሚያስብ ሰው ሊኖር ይችላል። ነገር ግን፥ እንደዚህ ያለ የተሳሳተ ግንዛቤ... ቱኒዚያ ልዩ የሆነ፣ ድጋፉንም ለአብዮቱ የዘረጋ፣ የቅርብ ጊዜ ጤናማ የሆነ የተደራጀ የሰርቶ አደር እንቅስቃሴ ታሪክ እንዳላት የሚታወቀውን ሀቅ ያላገናዘበ ነው። ተቃውሞዎቹ የቱኒዚያን ምጣኔ ሀብት በማሰናከል አደጋ ላይ ጥለውት ነበር። እንዲሁም የደህንነት ኃይሎች "ለተቃውሞ የወጡት ሰዎች ላይ በአውቶማቲክ መሳሪያዎች ተኩሱ" የሚለውን ትዕዛዝ ተፈታትነውት ነበር። የንግድ እና የኢኮኖሚ ልሂቃንም ድጋፋቸውን ከፕሬዝዳንት ዚኔ ኤላቢዲን ቤን አሊ ዞር ማድረግ ጀምረው ነበር።

የለውጥ አራማጆች ከሌሎች ተመሳሳይ ሁኔታዎች ውስጥ፣ ቆስቋሽ ሁኔታዎችን መዝዘው መውሰዳቸው አዲስ ነገር አይደለም። ሆኖም፥ በአብዛኛው ጊዜ ውድቀት ላይ ሊጥል ይችላል። ለምሳሌ፥ የቴክሳስ ዩኒቨርስቲ ኩርት ዌይላንድ (Kurt Weyland) እንደሚያሳየው፥ በ1884 በነበሩት ዓለማቀፋዊ የብጥብጥ አብዮት እንቅስቃሴዎች፥ ተቃዋሚዎች የፈረንሳይ ዘውዳዊ አገዛዝን ለመጣል በነበረው የመጀመሪያው አብዮት ላይ የነበረውን ዘዴ ለመድገም ፈልገው ነበር። ሆኖም ግን፥ የተሻለ ዝግጅት

አድርገው በነበሩ እና የተሻለ ሀብት በነበራቸው ሌሎች ተቃዋሚ የንጉስ ቤተሰቦች ተጨናግፎባቸዋል። በንቅናቄው ውስጥ ዘግይተው የመጡት ልዑላን፥ ተቃውሞዎቹን እና አመጾቹን ለማዳፈን እና ተቃዋሚዎቹን ለራሳቸው ጥቅም ሲሉ ለመከፋፈል፥ ምኞት አድሮባቸው ነበር።

3. ብታምኑም ባታምኑም፥ ኃይል አልባ የትግል ዘመቻዎች፣ ኃይል ከተሞላባቸው የትግል ዘመቻዎች በላቀ ሁኔታ ስኬታማ እየሆኑ ነው።

ከ1960 ጀምሮ፥ ስኬታማ በመሆን ተመን ረገድ፣ ከሰላማዊ ትግሎች ጋር በንጽጽር ሲታዩ፥ የኃይል ትግል ዘመቻዎች የበለጠ አስከፊ ዋጋ አስከፍለዋል። በርግጥ፥ ከ1900 እስከ 2015፣ በጅምላው፥ ሰላማዊ የትግል ዘመቻዎች ከመቶ 51 ጊዜ ያህሉን ስኬታማ ሲሆኑ፣ የትጥቅ ትግል (violent) ዘመቻዎች ደግሞ 27 በመቶ ያህሉን ጊዜ ብቻ ስኬታማ ነበሩ። በዚህ አስርት ዓመታት ዕድሜ ደግሞ፥ እስካሁን ድረስ፣ 30 በመቶ ያህሉ የሰላማዊ ትግል ዘመቻዎች ስኬታማ ሲሆኑ፣ 12 በመቶ ያህሉ ብቻ ያህል የትጥቅ ትግል ዘመቻዎች ስኬታማ ሆነዋል። ይኸም ማለት፥ በሁለቱ መካከል ያለው አንጻራዊ የስኬታማነት ርቀት ከአማካዩም በጣም የራቀ ነው።

4. የኃይል ክንፎች፣ ለኃይል አልባ ህዝባዊ ንቅናቄዎች ዓይነተኛ ጉዳት አላቸው

ከ2011 ጀምሮ ካሉ አንገብጋቢ ርዕሰ ጉዳዮች መካከል፥ ከኃይል አልባ ዘመቻዎች ጎን ለጎን የተወሰነ መጠን ያለው ጥቃት ማከል፣ የሰላማዊ ትግል ዘመቻዎችን ይጎዳል ወይስ ይጠቅማል? የሚለው ጥያቄ አንዱ ነው። ይኸ ጥያቄ፥ በአሜሪካ ውስጥ፣ ብዙ ጊዜ “በስልቶች ስብጥር” (Diversity of tactics) ክርክር ውስጥ ይወከላል። ነገር ግን፥ የሰላማዊ ትግል ጥያቄ፣ ጥቃት የተሞላበት ይሁን ወይስ ድብልቅ ዘዴዎችን (mixed methods) ያካተተ የሚለው ክርክር፥ በዓለም ዙሪያ ባሉ ፈጣን የለውጥ ፍላጎት ባላቸው በርካታ እንቅስቃሴዎች ዘንድ የተለመዱ ናቸው። በታዛቢዎች፣ በባለሞያዎች እና በለውጥ አራማጆች፥ አዎንታዊም ሆነ አሉታዊ፣ በርካታ የይገባኛል ጥያቄዎች ቢኖሩም፥ እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ፣ ይህ ጥያቄ በጣም ጥቂት አሃዛዊ ትንታኔ እና ግምገማ ነው ያገኘው።

በ“ክተት” (mobilization) ዙሪያ፥ የሩትገርስ ዩኒቨርስቲዎቹ ቼኖዌዝ እና ኩርት ሾክ፣ የኃይልን መጠነኛ ጥቅም ለማጤን ንጽጽራዊ መረጃ ተጠቅመዋል። የብጥብጥ ክንፎች፥ ምናልባት እንደ… የሚዲያ ትኩረትን መሳብ፣ ራስን የመከላከል ግንዛቤ፣ ብዙ ቁርጠኛ አባላትን የገነባ የባላንጣን ቡድን ባህል መበረዝ፣ ወይም ከዋናው መንገድ ተገንጥሎ በመሄድ ዙሪያ ማረጋጋት የመሳሰሉ፥ የአጭር ጊዜ ሂደት ዓላማዎችን ሊያሳኩ እንደሚችሉ ድምዳሜ ላይ ደርሰዋል። ነገር ግን፥ የጥቃት ክንፎች፣ …በጣም ትልቅ የሆነ እና ህዝባዊ ተሳትፎ ያለውን መሰረት አጽንቶ መጠበቅ፣ በሶስተኛ ወገኖች መካከል ድጋፍን ማስፋፋት እና በደህንነት ኃይሎች መካከል የታማኝነት መንሸራተትን ማግኘት በመሳሰሉት የረጅም ጊዜ ስልታዊ ዓላማዎች ላይ እንቅፋት ይፈጥራሉ። በመጀመሪያ ደረጃ፣ የጥቃት ክንፎች በመደበኛ ሁኔታ ከጥቂት ተሳትፎ እና በይበልጥ ተመሳሳይ የሆኑ ተሳትፎዎች ጋር እንደሚያያዙም ማስረጃዎችን አግኝተዋል። ይኸም የኃይል አልባ ትግልን ዋና ጥቅም የሚያቃልል ነው። ሌላ ጥናትም እንዲሁ፣ የጥቃት ክንፎች፥ ከዝቅተኛ የተሳትፎ መጠን ጋር የሚያያዘውን፣ የመንግስትን የይሃል እርምጃ ከፍ ሊያደርጉት እንደሚችሉ ማስረጃዎችን አግኝተዋል። ስለሆነም፥ ከሞላ ጎደል፥ የጥቃት ክንፎች የሰላማዊ ትግል ዘመቻዎች እንዲሳኩ አያግዙም ማለት ይቻላል።

የፕሪንስተን ዩኒቨርስቲው ኦማር ዋሶው፥ የብጥብጥ እና የሰላማዊ ተቃውሞዎችን ፖለቲካዊ ተጽህኖዎች በተመለከተ ተጨማሪ ማስረጃዎችን አቅርቧል። በ1960ዎቹ በጥቁር አሜሪካውያን ይደረጉ የነበሩ የከተማ ተቃውሞዎችን መረጃ በመጠቀም፥ ዋሶው፥ በአሜሪካ ውስጥ፣ የሰላማዊ ተቃውሞዎች ከፍ ባለ ቁጥር መደጋገም፣ የሕዝባዊ መብቶች ድጋፍ ቀዳሚ ሕዝባዊ ጉዳይ

እንዲሆን አድርጓል። በአንጻሩ ደግሞ ከፍ ያለ ጥቃት የተሞላበት ተቃውሞ መደጋገም፥ ህግና ስርዓትን እንደ ቀዳሚ ጉዳይ ወስዶ የላቀ ድጋፍ ወደማድረግ አምርቷል። ከ1965 በኋላ፥ የጥቃት ተቃውሞዎች በጣም ተለምደው ስለነበር፣ የሕዝብ አመለካከት፥ ሕዝባዊ መብቶችን ከመደገፍ ይልቅ፣ የፖሊስን አጸፋ ወደ መደገፍ ሄዶ ነበር። ይኸም፥ እንቅስቃሴው ወሳኝ ወደሆኑ የድጋፍ ምሰሶዎች እንዳይዛመት እንደተገታ ያሳያል። ጉልህ በሆነ መልኩ፥ ሕዝባዊ አመለካከቶች በአጭር ጊዜ ብቻ ሳይሆን፣ በረጅም ጊዜ ውስጥም ለውጥ ፈጥረዋል። ዋሰው በአሜሪካ ውስጥ፣ የተለያዩ ዓይነት ተቃውሞዎች፣ ስር የሰደደ ፖለቲካዊ ተጽህኖ እንዳላቸው በመጠቆም፥ ለ"ለህግና ስርአት" ድጋፍ ማድረግ፥ ለሪፐፐሊካን አስተዳደር ድምጽ ከመስጠት ጋር ከፍተኛ በሆነ መልኩ የሚያያዝ መሆኑን ገልጿል።

5. የኃይል አልባ ትግል ግጭቶች፥ ለትንበያ ያስቸግራሉ።

አጠቃላይ የሶሽዮሎጂ ትምህርት ዘርፍ፥ ለረጅም ጊዜ፣ 'ሕዝባዊ ንቅናቄዎች ወይንም የተቃውሞ እንቅስቃሴዎች መቼ ይከሰታሉ?' የሚለው ጥያቄ ላይ ትኩረት ያደርጋል። በጣም ወጣ ያሉ የሰላማዊ ተጋድሎ ዘመቻዎች፥ ከፍተኛ የሆነ የአደጋ ቅድመ መላምት ስለሚያደርጉ፣ በብሔራዊ ደረጃ ያለውን ነባራዊ ሁኔታ በመለወጥ ምክንያት፥ ከሚቃወሙት መንግስት በተጻራሪ መልኩ ያነጣጠሩ አከራካሪ የሆኑ የተቀናጁ ተግባራትን ስለሚያደርጉ፥ ከሌላው አንጻር እጅግ በጣም የተለዩ ናቸው። የሰላማዊ ትግል ምክንያቶችን የሚመዝኑ ጥናቶችም፥ እንደ የአምራች ክፍሉ ይዘት፣ የስሜታዊነት ሁኔታ፣ የመሬት አቀማመጥ (ጂኦግራፊያዊ) ቅርርብ፣ እና የቀድሞ የተቃውሞ ታሪክ ሁኔታ የመሳሰሉ፣ በርካታ ተያያዥ ጉዳዮችን ለይተዋል።

በ2015፥ ቼኖዌዝ እና ጄይ ኡልፈልደር፥ በርካታ የህዝባዊ አብዮቶችን ንድፈ ሃሳቦች (theories) በመፈተሽ፥ የተወሰኑት የሰላማዊ ትግል ዘመቻዎች በርግጠኝነት መች ሊከሰቱ እንደሚችሉ ተንብየው እንደነበር ገልጸዋል። ተመራማሪዎች ተቀራራቢ በሆነ መልኩ ሊተነብዩዋቸው ከቻሏቸው፥ ከትጥቅ ትግል ዘመቻዎች፣ ከመፈንቅለ መንግስት እና የመንግስት መፍረስ በተለየ መልኩ፥ ...ብዙሀን የሚሳተፉባቸው የሰላማዊ ትግል ዘመቻዎች፣ በማንኛውም ቦታ እና በየትኛውም ምክንያት ሊከሰቱ ይችላሉ። ብዙ ጊዜም፥ የሰላማዊ ትግል ዘመቻዎች፣ ምሁራኑ 'አለመስማማትን እና ግጭትን ለመንግስት ተግባር ማዋል አስቸጋሪ ይሆናል' ብለው በሚገምቱባቸው ቦታዎች፣ በብዛት ይከሰታሉ። የሚያነሳሳቸውም ሆነ፣ እንዲቆዩ የሚያደርጋቸው ነገርም ግልጽ አይደለም። ቼኖዌዝ እና ኡልፈልደር፥ የሕዝብ ኃይል እንቅስቃሴዎች እንደ ዓውዱ እና ሁኔታው የሚለያዩ እና፣ ተያያዥ እንደሆኑ ገልጸዋል። እንዲሁም ትንበያ እና የመረጃ ትንታኔዎችም የእንቅስቃሴዎቹን ምክንያቶች ለመዘርዘር እንደማያስችሉ ድምዳሜ ላይ ደርሰዋል። በሌላ አገላለጽ፥ የሰላማዊ ትግል አብዮቶችን የሚያደራጁ ሰዎች፣ ብዙ ጊዜ ቅድመ ግምቶችን እና ጥበቃዎችን የሚፈታተኑ አስቸጋሪ ሁኔታዎችን ይቋቋማሉ። ይኸም ወደዋናው ውጤት ያመራቸዋል ማለት ነው።

6. ጭቆና ሁሉንም የእምቢተኝነት ዘመቻዎች ይፈታተናል። ነገር ግን፥ በርግጠኝነት የኃይል አልባ ተጋድሎን ምርጫ እና ውጤቱን በተመለከተ ቅድመ ትንበያ ለማድረግ አያስችልም።

የኃይል አልባ ተጋድሎን በተመለከተ በብዛት የሚሰማው መከራከሪያ፥ ተቃዋሚው በጥሩ ሁኔታ እስከተንቀሳቀሰ ድረስ፣ ሊከሰት እና ስኬታማ ሊሆን ይችላል የሚለው ነው። ነገር ግን፥ አገዛዙ መናጥ ሲጀምር፣ የሰላማዊ ትግልም የማይቻል ወይም እርባና ቢስ ይሆናል። በዚህ መከራከሪያ ዙሪያ በ2011 ባሳተምነው መጽሐፋችን ላይ ዳሰሳ አድርገናል። ነገር ግን፣ በቅርቡ የወጣ ተጨማሪ ሥራም በዚህ ጥያቄ ዙሪያ የሚለው ነገር አለ።

ጭካኔ የተሞላበት እርምጃ የኃይል አልባ ትግል መምጣትን በተመለከተ ተጽህኖ ማሳደር አለማሳደሩን በሚመለከት፥ ዌንድይ ፔርልማን በፍልስጤማውያን ብሔራዊ ንቅናቄ ዙሪያ በጻፉት ምርጥ መጽሐፋቸው ላይ፥ ...ጭቆና ብቻውን እንቅስቃሴዎች

ከኃይል አልባ ተግባራት፣ ጥቃት ወደ ተሞላባቸው እንቅስቃሴዎች የተቀየሩባቸውን ምክንያቶች ለማብራራት አይበቁም ብለው ይከራከራሉ። 'ተቀዳሚው ኢንቲፋዳ' (First Intifada) በተሰኘው የሰላማዊ ትግል ደረጃ ወቅት የነበረው የጭቆና መጠን፥ በበርካቶቹ ኃይል የተሞላባቸው እንቅስቃሴዎች ደረጃ ወቅት ከነበረው ጋር ተመጣጣኝ ነው ይላሉ። ይልቅስ፥ የአንድነት እና ኅብረት ደረጃ፥ የሰላማዊ ትግሎችን ወደ ጥቃት የመለወጥና ያለመለወጥን ነገር የተሻለ ያብራራሉ በማለት ያስረዳሉ። እንቅስቃሴው የጋራ ራዕይን፣ አመራር እና ግልጽ የሆኑ ውስጣዊ ሁኔታዎች እና መተዳደሪያዎች በማካተቱ፥ ከእስራኤል መንግስት ጭቆናው ቢበረታም እንኳን፣ በሰላማዊ ትግል ላይ ለመመካት ችሎ ነበር።

ጆናታን ሱቶን፣ ቻርልስ በቸር እና ኢዛክ ስቬንሶን የተባሉ ተመራማሪዎችም፥ ጭቆና ባለበት ሁኔታ ውስጥ፣ የዘመቻዎችን ተግባራዊነት እና ስኬታማነት በመወሰን ረገድ፥ የእንቅስቃሴ መዋቅር እና አደረጃጀት ወሳኝ መሆናቸውን ጠቁመዋል። መንግስት ያልታጠቁ ተቃውሞዎችን ለማዳፈን፣ በአንድ ጎን ያነጣጠረ ጥቃት ወይንም ጅምላ ጭፍጨፋ ሲጠቀም፥ ተቃዋሚዎቹ በጊዜ ሂደት ስኬታማ መሆን የሚችሉት፥ ሰፊ የሆነ የተደራጀ ዘመቻ አካል ሲሆኑ ብቻ ነው።

አንዳንድ የምርምር ውጤቶች ደግሞ፥ የኃይል አልባ ትግል ተቃውሞ በጣም ውስብስብ የሆኑ፣ በተለይም ከዘር ጭፍጨፋ ወይም ከፖለቲካ ጭፍጨፋ ጋር ዝንባሌ ያላቸው፥ ጨቋኝ የመንግስት ስርዓቶች ጋር ተግባራዊ ሆነው የመቆየታቸውን ነገር በጥርጣሬ ያነሳሉ። በጓቲማላውያን የደህንነት ኃይሎች፣ ከ1975 እስከ 1985 የግራ ዘመም ተቃዋሚዎችን በዘዴ ለማፈራረስ በተደረገው እንቅስቃሴ ዙሪያ የሚያጠነጥነው የክርስቶፈር ሱሊቫን ሥራ፥ አንዳንድ የመንግስት ስርዓቶች ያላቸውን የይስሙላ ቁርጠኝነትን በተመለከተ ጥሩ የማስጠንቀቂያ ደወል ታሪክ ነው። እ.አ.አ. በአፕሪል 2011 ደራ (Deraa) ውስጥ ከተደረገው ተቃውሞ በኋላ፣ በባሻር አል አሳድ ሆን ተብሎ በተቀነባበረ መልኩ ሶርያ ውስጥ የተገደሉት ሰላማዊ ተቃዋሚዎች አስከፊ እንደመሆኑ፥ መጠነ ሰፊ የሰላማዊ ትግል ዘመቻዎች ስኬታማ የመሆናቸውን ያህል፣ ለምን ተጨናግፈው እንደሚቀሩ ጥሩ ማስታወሻ ታሪክ ነው።

ነገር ግን፥ እንደሶሪያ ባሉ፣ ከአቅም በላይ በሆኑ ጉዳዮች ጭምር፣ መጠነ ሰፊ ተቃውሞዎች ባሉበት ሁኔታ፥ እንደዚህ ያሉ ጨቋኝ አምባገነን ስርዓቶች የተቿዎቻቸውን ታማኝነት ሙሉ ለሙሉ ማስገደድ የመቻላቸውን ነገር በተመለከተ ትንበያ ማድረግ በጣም አስቸጋሪ ነው። በተለይም ደግሞ፥ በሊ ስሚዜይ፣ በሌስተር ኩርዝ፣ እና ሌሎች ተባባሪዎቻቸው የተደረገ ጥናት እንደሚያሳየው ያልታጠቁ ሰላማዊ ተቃዋሚዎች ላይ የሚደረጉ የመንግስት ስርዓት ጭቆናዎች፥ ጠንካራ ቁጣን በመቀስቀስ፣ ሰፊ የሆነ ተሳትፎን በማሰባሰብ እና ለእንቅስቃሴዎቹ የሚደረግ የሶስተኛ ወገን ድጋፎችን በመፍጠር እና የደህንነት ኃይሎችን መኮብለል በማባባስ፥ ...በእጅዙር መንግስት ላይ ችግር ያመጣሉ። በእርግጥ፥ ብዙ ጊዜ፣ ጭቆና የተሞላባቸው ድርጊቶች፣ ሰላማዊ የሆኑ የትግል ዘመቻዎችን ከማስቆም እና ከማስቀረት በተጨማሪ፥ ሌሎች ገፋፊ ምክንያቶች ናቸው። ጠንካራና ሰፊ የሆነ የተቃውሞ ድጋፍ ለመቀስቀስ የበቃውን፣ የአሜሪካን የዜግነት መብቶችን እንቅስቃሴ በተመለከተ ሀዘኔታ እና ተሳትፎ ያስገኘውን፣ የኤመት ቲልን አስከፊ ግድያ እንደምሳሌ ልናነሳው እንችላለን።

የማርቲን ሉተር ኪንግን ቀን በማስታወስ፥ ይኽንን "ከቢርሚንግሃም እስር ቤት የተላከ ደብዳቤ" ('Letter from a Birmingham Jail) ከተሰኘው ጽሁፉ ውስጥ፣ ይኽንን ማራኪ አንቀጽ እናንሳ:

"ወዳጆቼ፥ ካለ ቁርጠኛ ህግ እና የሰላማዊ ትግል ግፊት፥ በዜግነት መብቶች ዙሪያ ቅንጣት ታህል ጭማሪ ነገር አላደረግንም ማለት እፈልጋለሁ። እንዳለመታደል ሆኖ፥ የታሪክ እውነታ እንደሚያሳየውም፥ የልዩ መብት ተጠቃሚ ቡድኖች ወይም ግለሰቦች፣ ጥቅሞቻቸውን በገዛ ፈቃዳቸው አሳልፈው የሚተዉት፥ ከስንት አንዴ ነው። ግለሰቦች የኅሊናን ከፍታ ተመልክተው፣ ኢፍትአዊ የሆነ ገጽታቸው ላይ በገዛ ፈቃዳቸው ሊወስኑ ይችላሉ። ነገር ግን፥ ሬይንሆልድ ንቡህር (Reinhold Niebuhr) እንደሚያስታውሰን፥ ቡድኖች ከግለሰቦች በተለየ መልኩ ህሊና ቢስ የመሆን ዝንባሌ አላቸው። ስቃይ ከተሞሉባቸው

ልምዶቻችን ተነስተንም፥ ነጻነት በጨቋኞች በጎ ፈቃድ መቼም ሊሰጥ እንደማይችል እናውቃለን። ይልቅስ፥ ተጨቋኙ አካል አጥብቆ ሊፈልገው ይገባል።”

ማርቲን ሉተር ኪንግን የሰላማዊ ተጋድሎ ሁኔታ፣ ከኅሊና እና ከተግባራዊነት ረገድ ነበር ያሳሰበው። ነገር ግን፥ ‘The Birmingham Letter’ የተሰኘው የጆናታን ርዮደር መጽሐፍ እንደሚጠቅሰው፥ የሀሳቦችን ጥቅም በተግባራዊነታቸው የመለካቱ ነገር ዝቅ ተደርጎ መታየት አይገባውም።

በግልጽ እንደሚታየው፥ በሰላማዊ ትግል ዙሪያ ልንማራቸው የሚገቡ ብዙ ነገሮች አሉ። ሰላማዊ ትግል ገና በማደግ ላይ ያለ ጉዳይ እንደሆነ ሁሉ፥ በማኅበራዊ ሳይንስ ዘርፍ ውስጥ በዚህ ዙሪያ የሚደረጉ የምርምር ሥራዎችም እንዲሁ በማደግ ላይ ያሉ ናቸው። ጭቆናን ደፍረው ለመጋፈጥ የሚፈልጉ ሰዎች፥ የሰላማዊ ትግልን በተለያዩ ዓውዶች፣ መቼ እና እንዴት መተግበር እንዳለባቸው ለማጤን፥ ስልታዊ ከሆነ የምርምር ስራ ብዙ ማትረፍ ይችላሉ። ከአምጋገነኖች እንደገና ማንሰራራት እስከ የመንግስት መዳከም፣ እንዲሁም የከረሩ ጥቃቶች ድረስ ያሉትን የሚያጤኑ የፖሊሲ አርቃቂዎች፥ የሰላማዊ ትግል ዘመቻዎችን መደገፍ ምን ማለት እንደሆነ ለመረዳት፥ ሰላማዊ ትግሎች መቼ እና እንዴት ነው ስኬታማ የሚሆኑት የሚለውን ሀሳብ በጥልቀት ከመረዳት ውስጥ፥ ብዙ ማትረፍ ይችላሉ።

ብዙ ሰዎች ከምንግዜውም በላይ ሰላማዊ ትግልን በሚጠቀሙበት፣ በዚህ አስርት ዓመታት ዕድሜ ውስጥ፥ ምሁራን እና ባለሞያዎች የጋንዲን እና የማርቲን ሉተር ኪንግን ተግባራዊ እና መርህ የሚሆን ብልሃት በማስተማር በኩል የተሻለ ነገር መስራት ይችላሉ።

ኤሪካ ቼኖዌዝ በዴንቨር ዩኒቨርስቲ የጆሴፍ ኮርበል አለም አቀፍ ጥናት ክፍል ፕሮፌሰር ናቸው። የPolitical Violence @ a Glance ጦማሪና የጋራ አስተባባሪ ናቸው። እንዲሁም The Monkey Cage ላይ ደግሞ አልፎ አልፎ ይጽፋሉ።

ማርያ ጄ ስቴፋን በአሜሪካ ሰላም እና መካነ ጥናት (USIP) በአትላንቲክ ካውንስል ከፍተኛ ተመራማሪ ናቸው።